

КАРПАТСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АВГУСТИНА ВОЛОШИНА
Кафедра філософії, богослов'я та гуманітарних наук

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

ІСТОРІЯ КАТОЛИЦИЗМУ ТА ІНКВІЗИЦІЇ

Спеціальність 041 Богослов'я

Галузь знань 04 Богослов'я

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 27 серпня 2020 р.

Гарант освітньої програми

Викладач дисципліни

Анотація

Цей курс призначений для підготовки студентів-магістрів для поглиблення знань пр. історію церкви, в цілому, та католицизму й інквізиції – зокрема.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти будуть **знати**:

- основні історичні факти, дати, події церковної історії, їх причини та наслідки для життя Церкви;
- розвиток богословської думки епохи Вселенських соборів;
- ересі й секти, розколи;
- роль окремих особистостей і рухів в церковно-історичному процесі.
- джерельний базис святоотцівської спадщини;
- ступінь достовірності й об'єктивності письмових джерел, що збереглися до наших днів

Після успішного закінчення курсу студенти будуть **вміти**:

- аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку суспільства для формування громадянської позиції;
- використовувати знання основних розділів теології і їх взаємозв'язок, збирати, систематизувати і аналізувати інформацію з теми дослідження;
- розвивати професійні вміння та навички, стимулювати самостійне критичне мислення в роботі з пропонованими джерелами і науковою літературою;
- використовувати знання з дисципліни в процесі духовно-морального розвитку;
- подавати теоретичний матеріал у поєднанні з практикою його застосування на навчальних картах Стародавнього світу

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна	заочна
Кількість кредитів -5	магістр	Вибіркова	
Модулів – 2	Галузь знань: 04Богослов'я Спеціальність:041 Богослов'я	Семестр:	
Змістових модулів – 2		4	-
Загальна кількість годин -150		Лекції	
Тижневих годин 2		24	-
		Практичні, семінарські	
		14	-
	Самостійна, індивідуальна робота		
	112	-	
Вид контролю: екзамен			

1. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

ІНКВІЗИЦІЯ: ОСНОВНІ ІСТОРИЧНІ ВІХИ

ТЕМА 1.. Зародження інквізиції в 13 столітті.

Єресі альбігойців і катарів як передумова до виникнення інквізиції. Діяльність Домініка Гусмана. Інквізиція в чернечих орденах францисканців та домініканців. Латеранський Собор 1215 року і його основні рішення.

ТЕМА 2. Інквізиція в католицьких країнах Європи.

Інквізиція в Іспанії, мориски та морани. Діяльність Томаса Торквемади. Інквізиція у Франції. Переслідування гугентів. Інквізиція в Італії.

ТЕМА 3. Інквізиція в протестантських і православних країнах

Інквізиція в слов'янських країнах. Інквізиція в Чехії та Словаччині. Ян Гус. Інквізиція в протестантських країнах. Інквізиція в Швейцарії. Процес Мігеля Сервета. Інквізиція в протестантських країнах. Інквізиція в Росії: боротьба з просвітництвом. Інквізиція в Новому Світі.

ТЕМА 4. Знамениті інквізиційні процеси

Процес Джордано Бруно: проблеми міфологізації. Процес Галелео Галілея. Підсумок. Діяльність кардинала Роберто Баларміно. Процес Йоханніса Флорського. Процес Ієроніма Савонароли. Інші відомі інквізиційні процеси. Взаємодія інквізиції зі світською владою.

Змістовий модуль 2

ІНКВІЗИЦІЯ : ФІЛОСОФСЬКІ ТА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

ТЕМА 5. Міфи про інквізицію

Інквізиція в боротьбі з магією і окультизмом. Аналіз основних положень книги "Молот відьом". Причини поступального розвитку наукового знання в епоху домінування інквізиції.

ТЕМА 6. Практика інквізиції

Трансформація інституту інквізиції в XIX XX століттях. Методи інквізиції. Статистика і типологія вироків. Скасування інквізиції в Іспанії.

ТЕМА 7. Сучасні данні про інквізицію

Поняття релігійного злочину, переслідування людей з релігійних мотивів-вічна проблема людства. Дослідження останніх років про діяльність інквізиції. Папа Іван Павло Другий про діяльність інквізиції.

2. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви змістовних модулів	Аудиторні (60 год.)		Позааудиторні (120 год.)		Примітки
		Лк	п/з	са м.	інд .	
МОДУЛЬ I: ІНКВІЗИЦІЯ: ОСНОВНІ ІСТОРИЧНІ ВІХИ						
1	Зародження інквізиції в 13 столітті.	4		10		
2	Інквізиція в католицьких країнах Європи.	4	2	20		
3	Інквізиція в протестантських і православних країнах	4		20		
4	Знамениті інквізиційні процеси	4		12		МК1
МОДУЛЬ II: ІНКВІЗИЦІЯ : ФІЛОСОФСЬКІ ТА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ						
5	Міфи про інквізицію	2	4	20		
6	Практика інквізиції	4	4	20		
7	Сучасні данні про інквізицію	2	4	10		МК2
Іспит						
РАЗОМ		24	14	112		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Інквізиція в Іспанії, мориски та морани.	2
2.	Інквізиція в Росії: боротьба з просвітництвом.	2
3.	Взаємодія інквізиції зі світською владою.	4
4.	Дослідження останніх років про діяльність інквізиції.	4
Разом:		14

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Зародження інквізиції в 13 столітті.	10
2.	Інквізиція в католицьких країнах Європи.	20
3.	Інквізиція в протестантських і православних країнах	20
4.	Знамениті інквізиційні процеси	12

5.	Поняття релігійного злочину, переслідування людей з релігійних мотивів - вічна проблема людства.	20
6.	Інквізиція в боротьбі з магією і окультизмом. Аналіз основних положень книги "Молот відьом".	20
7.	Причини поступального розвитку наукового знання в епоху домінування інквізиції.	10
Разом:		112

7. Індивідуальні завдання

Індивідуально-консультативна робота включає підготовку та захист студентом рефератів, а також конспект праць (монографій і статей) відомих богословів та істориків.

Орієнтовний перелік тем рефератів:

1. Полювання на відьом: міфи і правда
2. відмінність католицької і протестантської інквізиції
3. переслідування євреїв в Ренесансній Іспанії і Третньому Рейху
4. "Освічений інквізитор", кардинал Роберт Беллармін.
5. Альбігойські війни
6. Інквізиція в Латинській Америці
7. Процес Яна Гуса, осмислення його у творчості Тараса Шевченка
8. Процес салемицьких відьом: специфіка протестантської інквізиції

8. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни «Історія Католицизму та інквізиції» викладач використовує наступні **групи методів навчання**:

1. Словесні (лекція, бесіда, обговорення, інструктаж).
2. Наочні (ілюстрація, демонстрація (з використанням першоджерел представників нерелігійних утворень, таблиць та схем, електронних презентацій, показ відеолекцій).
3. Практичні (опитування на практичних заняттях; виконання тестових завдань; робота з підручником, першоджерелами; виконання індивідуальних завдань самостійної роботи (див. вище); контрольні роботи).

9. Методи контролю

Викладач використовує наступні групи методик контролю знань студентів, які вивчають навчальну дисципліну «Історія Католицизму та інквізиції»:

1. Методи усного контролю (монологічна відповідь студента на окреме питання теми практичного заняття у індивідуальній та фронтальній формах; запитально-відповідна бесіда під час роз'яснення проблемного питання на практичному занятті; залік у формі усної відповіді на два запитання з переліку питань).
2. Письмовий контроль (виконання індивідуальної самостійної роботи; модульна контрольна робота; дидактичні тестові завдання).
3. Методи практичного контролю (перевірка змістового наповнення електронної презентації).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Практичні заняття							Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	
4	4	4	4	4	4	6	30
Індивідуальна самостійна робота				Індивідуальна самостійна Робота			20
10				10			
Модульна контрольна робота № 1				Модульна контрольна робота № 2			50
25				25			
Всього:							100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

Базова

1. Фокчинський І. Инквизиция // Католическая энциклопедия. М., 2005. Т. 2 (библ.)
2. Монтер Уильям Ритуал, миф и магия в Европе раннего Нового времени. М, 2003
3. Будур Наталия Повседневная жизнь инквизиции в Средние века .М..2013

Допоміжна

1. Кураев, А. В. Инквизиция. Просто статистика : Тотальный чёс историков по архивам показал непривычно малые цифры // Правмир : [сайт]. — 2014. — 14 октября.
2. Манхэттен. А. Государство Ватикан. Как управляется католическая церковь. — М. 1950, в сб. История Ватикана. Власть и римская курия. — М., 2002.
3. Рюкуа А. Средневековая Испания. Толедо. Христиане, евреи и мусульмане. Право и правосудие. Индустрия войны. Военные ордена. Святая Инквизиция (2006).
4. Шпренгер Я, Инститорис Г. (Крамер). Молот ведьм (Malleus Maleficarum, или Hexenhammer) (1932; переизд., 1990, 1991, 1992, 2001, 2005, 2006).
5. Капланов Р. М. Испано-португальские евреи в России и на Украине (XVI—XVIII вв.). / Сборник трудов. — М. Сэфер, 2010.
6. Ланда Р. Г. Мавры Аль-Андалуса и мориски Испании // Российское востоковедение. Москва, 2001. С. 178—200.
7. Ланда Р. Г. Мориски Испании: XV-XVI вв. // Вопросы истории. — 1994. — N 2. — С.172-174.